

Ētika 1.–3. klasei

Pamatizglītības mācību priekšmeta programmas paraugs

Satura rādītājs

Ievads.....	2
Mācību priekšmeta mērķis	3
Mācību priekšmeta uzdevumi.....	4
Mācību saturs, satura apguves secība, apguvei paredzētais laiks un sasniedzamais rezultāts	5
Satura temati 1. klasē.....	5
Mācību satura apguves secība, apguvei paredzētais laiks un sasniedzamais rezultāts 1. klasē	6
Satura temati 2. klasē.....	9
Mācību satura apguves secība, apguvei paredzētais laiks un sasniedzamais rezultāts 2. klasē	10
Satura temati 3. klasē.....	15
Mācību satura apguves secība, apguvei paredzētais laiks un sasniedzamais rezultāts 3. klasē	16
Mācību satura apguvei izmantojamie mācību līdzekļi un metodes.....	19
Mācību metodes.....	19
Mācību līdzekļi un daiļliteratūra	23
Mācību sasniegumu vērtēšanas formas un metodiskie paņēmieni	25

Ievads

Pamatizglītības mācību priekšmeta programma ētikā balstīta uz izstrādātā standarta koncepciju un saturu, pamatojas sākumskolas mācību priekšmetu vadlīnijās, dodot iespējas apgūt mācību priekšmetu, izmantojot vecuma posmam atbilstošas tēmas un veidojot prasmes, kas veicina skolēna zinātkāri, empātijas (līdzjūtības, savstarpējas saprašanās) spējas, attīsta personisko vērtību sistēmu un vēlēšanos un prasmi būt iejūtīgam un iecietīgam.

Mācību priekšmets *Ētika* rada pamatu, kas ļauj skolēnam orientēties dažādu vērtību piedāvājumā, veikt to izvērtējumu un motivēt sevi pieņemt tikumiskas vērtības.

Programma veidota tā, lai attīstītu skolēna kritiskās domāšanas prasmes, spēju izvērtēt situāciju un izvēlēties tikumisku rīcību, vienlaikus nostiprinot viņā personisku pārliecību par ētisko vērtību un tikumu nozīmību pašpilnveidē un savstarpējās attiecībās.

Mācoties ētiku, skolēns gūst vērtējošās darbības pieredzi – mācās veikt izvēli saskaņā ar morāles pamatprincipiem, starp labu un ļaunu, izvēlēties labu. Iepazīstas ar ētisko mantojumu un vērtību daudzveidību un sāk veidot savu, tikumiskajās vērtībās pamatotu, pasaules redzējumu.

Skolēns apgūst saskarsmes morālos pamatus, gūst sociālo pieredzi, attīsta prasmi pastāvēt un dzīvot mainīgajā pasaulē.

Programmas apguvi sekmē vecuma posmam raksturīgā zinātkāre, atvērtība, emocionālais jūtīgums. Tāpēc īpaša nozīme pievēršama emocionālajam klimatam klasē, radot savstarpējas uzticēšanās un labvēlības gaisotni, saistot tematisko vielu ar norisēm skolēnu ikdienas dzīvē.

Programma paredzēta 1.–3. klasei, kopumā 105 mācību stundām.

- 1. klasē galvenā uzmanība tiek pievērsta skolēna prasmei apzināties sevi un iejusties jaunajos apstākļos, t. i. skolā.
- 2. klasē skolēns pilnveido izpratni par ētiskajām vērtībām, mācās tās atpazīt ikdienas situācijās, iegūst prasmi izvēlēties savas rīcības veidu, balstoties noteiktās tikumiskās vērtībās.
- 3. klasē skolēns apgūst prasmi saistīt noteiktu izvēli ar atbildību, pamatot to atbilstoši savam vecumam.

Skolotājam ir brīva izvēle izmantot dažādus literāros darbus tēmas atsegšanai un izklāstam atbilstoši vecuma īpatnībām, brīvi izvēlēties mācību metodes standarta prasību sasniegšanai.

Mācību priekšmeta mērķis

Sekmēt skolēna interesi un zināšanu apguvi par ētiskām vērtībām un ētisko mantojumu, veicināt tikumisku pilnveidi un gatavību rīkoties ikdienas situācijās saskaņā ar tikumiskajām vērtībām.

Mācību priekšmeta uzdevumi

Gūt zināšanas un veidot pozitīvu attieksmi pret ētiskām vērtībām un ētisko mantojumu.

Veicināt pašpilnveidi, attīstot tikumiskas domāšanas un rīcības prasmes, mācoties atbildīgi rīkoties ikdienas situācijās.

Kopt tikumiskajās vērtībās un morāles normās balstītas saskarsmes un sadarbības prasmes.

Mācību saturs, satura apguves secība, apguvei paredzētais laiks un sasniedzamais rezultāts

1. Tikumiskās vērtības un ētiskais mantojums
2. Pašnoteikšanās un tikumiskā izaugsme
3. Saskarsmes tikumiskais pamats

Satura temati 1. klasē

Tikumiskās vērtības un ētiskais mantojums

Labais, dzīvība, brīvība

Taisnīgums, godīgums, mīlestība, līdzjūtība

Tikumiskas rīcības paraugi literārajos darbos

Tikumiska rīcība ikdienas situācijās

Cēloņu un seku mijiedarbība

Pašnoteikšanās un tikumiskā izaugsme

Es – skolēns, klasesbiedrs

Es – draugs

Es – ģimenes loceklis

Atbildība pret apkārtējiem, dzīvo dabu

Izvēle un atbildība ģimenē

Ētikas zelta likums

Rakstītie un nerakstītie likumi un noteikumi

Likums un sirdsapziņa

Saskarsmes tikumiskais pamats

Mana vieta un loma ģimenē

Es un mani draugi
 Klase – daudzi "es"
 Mēs esam atšķirīgi
 Attieksme pret citādo
 Darbs, kas sakārto apkārtni
 Darbs, kas palīdz dabai
 Etiķete – pieklājīga uzvedība
 Tiesības un pienākumi
 Svētki un saskarsme

Programmas paraugā cipari katras tēmas sākumā norāda uz satura struktūras atbilstību mācību priekšmeta standartā norādītajam. Taču programmas piedāvājumā saturs tiek strukturēts pēc didaktikas principiem, kas palīdz skolēnam integrēties klasē, iepazīt sevi.

Mācību satura apguves secība, apguvei paredzētais laiks un sasniedzamais rezultāts 1. klasē

Temats	Paredzētais stundu skaits	Sasniedzamais rezultāts.		
		Tikumiskās vērtības un ētiskais mantojums	Pašnoteikšanās un tikumiskā izaugsme	Saskarsmes tikumiskais pamats
<i>1. pusgads</i>				
2.1. Sava "es" apzināšanās. Es – skolēns, klasesbiedrs. Es – draugs. Es – ģimenes loceklis.	4 stundas	Izprot savu saistību ar ģimeni, ģimenes tradīciju nozīmi.	Izprot savu vietu sabiedrībā (savas lomas) – bērns, skolēns, draugs. Prot izteikt savas izjūtas.	Pieņem savu jauno sabiedrisko lomu. Mācās sadarboties ar klases biedriem. Mācās saskatīt kopīgo un atšķirīgo starp jēdzieniem "draugs" un "klasesbiedrs".
3.1. Saskarsmes vērtība. Mana vieta un loma ģimenē. Es un mani draugi. Klase – daudzi "es".	3 stundas	Mācās izprast saskarsmes vērtību.	Mācās saskatīt cita cilvēka izjūtas. Mācās ieklausīties citu teiktajā.	Apzinās savu vecāku rūpes. Mācās rūpēties par saviem imenes locekļiem.

Temats	Paredzētais stundu skaits	Sasniedzamais rezultāts.		
		Tikumiskās vērtības un ētiskais mantojums	Pašnoteikšanās un tikumiskā izaugsme	Saskarsmes tikumiskais pamats
3.2. Saskarsmes un sadarbības pamatprincipi. Mēs esam atšķirīgi. Attieksme pret citādo. Darbs, kas sakārto apkārtni. Darbs, kas palīdz dabai.	5 stundas	Izprot darba tikumu kā vērtību. Mācās uzturēt kārtībā savu apģērbu.	Cenšas tīši neaizvainot apkārtējos cilvēkus. Mācās būt savaldīgs. Mācās nožēlot savus pārdarījumus un atvainoties.	Sāk apzināties cieņas nozīmi cilvēku attiecībās. Mācās rūpēties par kārtību savā apkārtnē. Mācās saudzēt dabu. Mācās darīt labus darbus.
3.3. Saskarsmes normas. Etiķete – pieklājīga uzvedība. Tiesības un pienākumi. Svētki un saskarsme.	4 stundas	Apzinās, ka katram sabiedrības loceklim ir jāveic pienākumi. Sāk apzināt pienākumu kā vērtību.	Mācās piedot. Mācās veikt uzticētos pienākumus patstāvīgi. Mācās sagādāt otram prieku. Mācās izprast dažādas prieka veicinošas formas (dāvināt, izpalīdzēt, izgreznot, safrīt, pasveicināt, u. c.).	Prot nosaukt tikumiskās īpašības, kas palīdz saprasties ar citiem (labestība, līdzjūtība, spēja piedot). Mācās izprast to jēgu. Saprot noteikumu nepieciešamību. Cenšas ievērot noteikumus. Mācās priecāties par otra veiksmi (neskaust).
2. pusgads				
1.1. Tikumiskās vērtības. Labais, dzīvība, brīvība taisnīgums, godīgums, līdzjūtība, mīlestība.	4 stundas	Iepazīstas ar tikumiskajām pamatvērtībām. Sāk apzināties brīvību kā vērtību izvēles nosacījumu. Sāk apzināt dzīvības vērtību.	Mācās atpazīt mīlestības izpausmes ikdienas situācijās (klasē, ģimenē) un literārajos darbos. Mācās būt gādīgs pret dzīvo radību.	Mācās atšķirt labu rīcību no sliktas, godīgu no negodīgas. Ir motivēts darīt labu. Mācās būt labvēlīgs. Mācās būt taisnīgs.
1.2. Tikumisko vērtību praktiskais lietojums. Tikumiskas rīcības paraugi literārajos darbos. Tikumiska rīcība	4 stundas	Atpazīst skolotāja stāstījumā morālas tēmas. Prot izteikt savas domas par situācijām ikdienā un daiļliteratūrā. Mācās vērtēt tikumisku/netikumisku rīcību.	Mācās saskatīt labo un ļauno ikdienas situācijās un pastāstīt par novēroto. Mācās kopt savas jūtas. Prot paust situācijai atbilstošas emocijas.	Mācās rīkoties godīgi. Mācās būt līdzjūtīgs. Mācās izrādīt mīlestību.

Temats	Paredzētais stundu skaits	Sasniedzamais rezultāts.		
		Tikumiskās vērtības un ētiskais mantojums	Pašnoteikšanās un tikumiskā izaugsme	Saskarsmes tikumiskais pamats
ikdienas situācijās. Līdzjūtība.				
1.3. Tikumiskas rīcības mērķi un uzdevumi. Cēloņu un seku mijiedarbība.	2 stundas	Mācās novērtēt dzīvību kā dāvanu. Mācās izprast, ka tikumiskai rīcībai ir mērķis, kas pamatojas tikumiskās vērtībās.	Mācās saprast, ka labs nodoms ne vienmēr ir arī laba rīcība. Saprot, ka laba rīcība rada gandarījumu un tiek atalgota.	Mācās vērtēt savu un citu rīcības seku atbilstību mērķim. Mācās īstenot savus labos nodomus dzīvē.
2.3. Izvēle un atbildība. Atbildība pret apkārtējiem, dzīvo dabu. Izvēle un atbildība ģimenē.	4 stundas	Mācās izprast dzīvības vērtību. Mācās izprast atbildības nozīmi.	Mācās uzņemties atbildību par dzīvniekiem, dzīvo dabu. Ir motivēts palīdzēt ģimenei pildīt sev uzticētos pienākumus.	Mācās saskatīt citu intereses. Mācās saskatīt brīvības un atbildības saikni.
2.2. Izvēles nozīme tikumiskajā izaugsmē. Ētikas zelta likums. Rakstītie un nerakstītie likumi un noteikumi. Likums un sirdsapziņa.	4 stundas	Iepazīstas ar Ētikas zelta likumu “Nedari otram to, ko negribi, lai dara tev.” Mācās saprast, kas ir sirdsapziņa.	Prot pastāstīt, kādas īpašības piemīt pašam un kādas tikumiskas īpašības gribētu gūt. Atpazīst sirdsapziņas darbību.	Mācās sadarboties ar klasesbiedriem. Prot saskatīt sadzīves situācijās ētikas zelta likuma darbību. Pieņem to kā sev derīgu. Ir motivēts ievērot ētikas zelta likumu.

Satura temati 2. klasē

Tikumiskās vērtības un ētiskais mantojums

Brīvība. Atbildība.

Mērķtiecība

Tikumiskas rīcības paraugi literāros darbos

Tikumiska rīcība konkrētās situācijās

Tikumiska mērķa sasniegšanas līdzekļi

Cilvēku tikumiskās rīcības cēloņi

Pašnoteikšanās un tikumiskā izaugsme

Ētikas zelta likums “Dari citiem to, ko gribi, lai darītu tev!”

Rakstītie un nerakstītie likumi

Likums un sirdsapziņa

Izvēles kritēriji un atbildība

Izvēle un atbildība ģimenē

Labas rīcības seku atbilstība

Es skolā

Manas īpašības

Mani ideāli

Saskarsmes tikumiskais pamats

Dažādas socializācijas grupas – ģimene, klase, interešu pulciņš

Saskarsme ģimenē

Saskarsme klasē, interešu pulciņā

Cilvēkus vienojošās tikumiskās vērtības

Iecietības nozīme

Sakārtojot apkārtni, sakārtojam sevi

Pietāte pret dabu

Noteikumi, kas palīdz sadarboties un sadzīvot

Noteikumi, kas mani sargā

Kā saprasties. Kā risināt konfliktus

Mācību satura apguves secība, apguvei paredzētais laiks un sasniedzamais rezultāts 2. klasē

Tēma	Paredzētais stundu skaits	Sasniedzamais rezultāts		
		Tikumiskās vērtības un ētiskais mantojums	Pašnoteikšanās un tikumiskā izaugsme	Saskarsmes tikumiskais pamats
<i>1. pusgads</i>				
2.2. Izvēles nozīme tikumiskajā izaugsmē. Ētikas zelta likums "Dari citiem to, ko gribi, lai darītu tev!". Rakstītie un nerakstītie likumi. Likums un sirdsapziņa.	4 stundas	Mācās vērtēt, vai rīcība ir laba vai slikta. Prot atšķirt labu rīcību no sliktas. Mācās atšķirt sirdsapziņu no likuma normām.	Mācās attīstīt savu sirdsapziņu un dzīvot saskaņā ar to*.	Sāk apzināties cieņas un labvēlības nozīmi. Ir motivēts rīkoties labi/nedarīt slikti. Mācās saprast, ka tas pašam ir derīgi.
2.3. Izvēle un atbildība.	3 stundas	Prot raksturot atbildīgu/bezatzbildīgu rīcību. Izprot teiciena "dots devējam atdodas" jēgu.	Ir motivēts palīdzēt ģimenei	Mācās ievērot citu vajadzības.

Tēma	Paredzētais stundu skaits	Sasniedzamais rezultāts		
		Tikumiskās vērtības un ētiskais mantojums	Pašnoteikšanās un tikumiskā izaugsme	Saskarsmes tikumiskais pamats
Izvēles kritēriji un atbildība. Izvēle un atbildība ģimenē. Labas rīcības seku atbilstība.			pildīt sev uzticētos pienākumus. Mācās saprast, ka cilvēks ir atbildīgs par tiem, "ko ir pieradinājis".	Mācās pamatot savu izvēli, uzņemties atbildību. Prot prognozēt savas rīcības iznākumu.
1.1. Tikumiskās vērtības. Brīvība. Atbildība. Mērķtiecība.	4 stundas	Zina, kā ikdienas situācijās izpaužas tikumiskās pamatvērtības.	Mācās attīstīt morālās jūtas. Mācās saprast, ka morāle izpaužas tikumiskā rīcībā un palīdz saprast citam citu.	Mācās apzināties esošo normu dažādību ģimenē, skolā, mājās.
1.2. Tikumisko vērtību praktiskais lietojums. Tikumiskas rīcības paraugi literāros darbos. Tikumiska rīcība konkrētās situācijās.	4 stundas	Atpazīst skolotāja stāstījumā morālas tēmas. Prot pats izstāstīt situācijas, izteikt savas domas par tām. Mācās atrast dažādus ētiskus situāciju risinājumus.	Mācās saskatīt labo un ļauno ikdienas situācijās un pastāstīt par novēroto.	Atpazīst tikumu darbību ģimenē, klasē, skolā. Prot saskatīt tikumiskas rīcības iespējas konkrētās situācijās.
2. pusgads				
2.1. Sava "es" apzināšanās. Es skolā. Manas īpašības.	4 stundas	Zina objektīvi nozīmīgās tikumiskās īpašības (godīgums, patiesums, taisnīgums līdzjūtība, labestība). Mācās pamatot savu ideālu nozīmi.	Prot raksturot sevi, balstoties tikumiskajās vērtībās un	Prot novērtēt savu klases biedru rīcību. Prot saskatīt

Tēma	Paredzētais stundu skaits	Sasniedzamais rezultāts		
		Tikumiskās vērtības un ētiskais mantojums	Pašnoteikšanās un tikumiskā izaugsme	Saskarsmes tikumiskais pamats
Mani ideāli.			morāles princīpos. Cenšas uzņemties atbildību par savu mācību kvalitāti un uzvedību.	pašdisciplīnas nozīmi.
1.3. Tikumiskas rīcības mērķi un uzdevumi. Tikumiska mērķa sasniegšanas līdzekļi. Cilvēku tikumiskās rīcības cēloņi.	4 stundas	Mācās izprast, ka tikumiskai rīcībai ir mērķis, kas pamatojas tikumiskās vērtībās. Prot nosaukt sev nozīmīgas tikumiskās vērtības, kas jāievēro, lai rīkotos tikumiski.	Mācās saprast, ka labs nodoms ir labas rīcības priekšnoteikums, bet vēl nav laba rīcība. Mācās izprast saikni – tikumisks mērķis un līdzekļi tā sasniegšanai.	Mācās novērtēt savas rīcības seku atbilstību mērķim. Attīsta pozitīvu pieeju morāli psiholoģiskām situācijām.
3.1. Saskarsmes vērtība. Dažādas socializācijas grupas – ģimene, klase, interešu pulciņš. Saskarsme ģimenē. Saskarsme klasē, interešu pulciņā.	3 stundas	Mācās apzināties saskarsmes vērtību. Izprot jēdziena “izpalīdzība” lietojumu. Prot pastāstīt par sevi kā grupas locekli (klasesbiedrs, interešu kolektīva loceklis, ģimenes loceklis).	Mācās saskatīt cita cilvēka izjūtas un respektēt pārdzīvojumus.	Apzinās tikumiskas saskarsmes vērtību.

Tēma	Paredzētais stundu skaits	Sasniedzamais rezultāts		
		Tikumiskās vērtības un ētiskais mantojums	Pašnoteikšanās un tikumiskā izaugsme	Saskarsmes tikumiskais pamats
3.2. Saskarsmes un sadarbības pamatprincipi. Cilvēkus vienojošās tikumiskās vērtības. Iecietības nozīme. Sakārtojot apkārtni, sakārtojam sevi. Pietāte pret dabu.	4 stundas	Prot raksturot īpašības, kas palīdz strādāt kopā.	Cenšas neaizvainot apkārtējos cilvēkus. Mācās uzklaustīt otru. Mācās būt savaldīgs. Mācās nožēlot savu rīcību (pāridarījumus) un atvainoties.	Mācās veidot pozitīvas attiecības. Atzīst cieņu par pamatu tikumisku attiecību veidošanai.
3.3. Saskarsmes normas. Noteikumi, kas palīdz sadarboties un sadzīvot. Noteikumi, kas mani sargā. Kā saprasties. Kā risināt konfliktus.	3 stundas	Zina pieklājīgas uzvedības normas. Prot atvainoties. Apzinās savu vainu. Zina, kā atjaunot labas attiecības. Vēlas uzturēt godīgas, atklātas attiecības.	Mācās sevi disciplinēt. Apzinās gadījumus, kad ir pārkāpis uzvedības normas.	Ir motivēts izvēlēties pieklājīgas uzvedības normas. Saprot, ka normas un noteikumi ir nepieciešami, lai pasargātu no bīstamām un nepatīkamām situācijām. Saprot, ka uzvedības normas ir

Tēma	Paredzētais stundu skaits	Sasniedzamais rezultāts		
		Tikumiskās vērtības un ētiskais mantojums	Pašnoteikšanās un tikumiskā izaugsme	Saskarsmes tikumiskais pamats
				derīgas sevis sakārtošanai.

* Paredzētajā rezultātā ar trekninājumu atzīmētas tās prasības, kas jau ir sasniegtas 2. klasi beidzot, vadoties no standarta gala prasībām.

Satura temati 3. klasē

Tikumiskās vērtības un ētiskais mantojums

Labais kā pamatvērtība

Patiesība (meli)

Godīgums (negodīgums)

Pacietība

Drosme

Taisnīgums

Mērķtiecība

Cilvēku dažāda rīcība konkrētā situācijā

Cilvēki – tikumiskas rīcības paraugi, kuriem es gribētu līdzināties

Pašnoteikšanās un tikumiskā izaugsme

Man svarīgākās tikumiskās vērtības

Izvēles kritēriji, kas pamatojas kritiskā domāšanā

Izvēle starp labo un ļauno

Izvēles mācība

Mazākā ļaunuma princips

Rīcības atbilstība saviem ētiskajiem ideāliem

Manas labās un sliktās īpašības

Mana ideāla un manis paša kopīgais un atšķirīgais

Saskarsmes tikumiskais pamats

Izvēle un atbildība

Izvēles un atbildības saistība ar tikumiskajiem kritērijiem un kritisko domāšanu

Pozitīvai saskarsmei nepieciešamās normas

Līdzīgais un citāds

Attieksme pret citādo

Svarīgi nepalikt vienam

Iejūtība un līdzjūtība

Prieks, ko var gūt saskarsmē ar dabu

Mācību satura apguves secība, apguvei paredzētais laiks un sasniedzamais rezultāts 3. klasē

Temati	Paredzētais stundu skaits	Sasniedzamais rezultāts.		
		Tikumiskās vērtības un ētiskais mantojums	Pašnoteikšanās un tikumiskā izaugsme	Saskarsmes tikumiskais pamats
1. pusgads				
3.3. Saskarsmes normas. Pozitīvai saskarsmei nepieciešamās normas.	2 stundas	Zina uzvedības normu un ētisko vērtību saistību.	Ir motivēts ievērot saskarsmes normas, balstoties uz sirdsapziņu un ētiskām vērtībām.	Prot ievērot saskarsmes normas*.
3.2. Saskarsmes un sadarbības pamatprincipi. Līdzīgais un citāds. Attieksme pret citādo.	2 stundas	Zina saskarsmes morālo pamatu. Mācās izprast, ka būt kopā ir interesanti, ja grupas biedri ir dažādi.	Mācās veidot attiecības ar citādo. Mācās kritiski vērtēt atšķirīgus uzvedības modeļus.	Pieņem otra cilvēka citādību.
3.1. Saskarsmes vērtība. Svarīgi nepalikt vienam. Iejūtība un līdzjūtība. Prieks ko var gūt saskarsmē ar dabu.	3 stundas	Apzinās izpalīdzības un līdzjūtības vērtību. Apzinās saskarsmes ar dabu vērtību. Prot ilustrēt šīs vērtības ar piemēriem. Izprot teicienu "dalīta bēda – pusbēda".	Mācās priecāties par cita veiksmi, nebūt skaudīgs, nenovīdīgs. Izprot savu piederību ģimenei, klasei, sabiedrībai, dabai.	Mācās cienīt cilvēku, dzīvo radību, vidi. Spēj priecāties par pasauli.

Temati	Paredzētais stundu skaits	Sasniedzamais rezultāts.		
		Tikumiskās vērtības un ētiskais mantojums	Pašnoteikšanās un tikumiskā izaugsme	Saskarsmes tikumiskais pamats
1.1. Tikumiskās vērtības. Labais kā pamatvērtība. Godīgums (negodīgums). Pacietība. Mērķtiecība.	8 stundas	Zina saskarsmes pamatvērtības un tikumus.	Pieņem tikumiskās vērtības, integrējot tās savā vērtību sistēmā.	Prot izvēlēties uz tikumiskajām vērtībām balstītu saskarsmi.
2. pusgads				
1.2. Tikumiskas rīcības mērķi un uzdevumi. Cilvēku dažāda rīcība konkrētā situācijā. Cilvēki – tikumiskas rīcības paraugi, kuriem es gribētu līdzināties.	3 stundas	Saprot cēloņus, kāpēc cilvēki vienādās situācijās mēdz rīkoties dažādi. Prot izvēlēties tikumiskos ideālus. Mācās saprast saistību starp tikumiskas rīcības mērķi, rīcību un ideāliem.	Izprot tikumiskās rīcības nozīmi savā un citu dzīvē.	Attīsta pozitīvu pieeju dzīvei.
2.3. Izvēle un atbildība. Rīcības atbilstība sevis izvēlētajiem ētiskajiem ideāliem. Izvēles un atbildības saistība ar tikumiskiem kritērijiem un kritisko domāšanu. Atbildība par savu izvēli.	4 stundas	Prot minēt piemērus no dzīves un literāro darbu fragmentiem, kas raksturo atbildību par izdarīto izvēli. Izprot atbildības vērtību.	Mācās kritiski domāt, prognozēt konkrētam cēlonim atbilstīgas sekas. Mācās pamatot savu izvēli un uzņemties atbildību.	Prot raksturot atbildīgu/bezatbildīgu rīcību. Mācās izprast saistību starp rīcību un tās sekām.

Temati	Paredzētais stundu skaits	Sasniedzamais rezultāts.		
		Tikumiskās vērtības un ētiskais mantojums	Pašnoteikšanās un tikumiskā izaugsme	Saskarsmes tikumiskais pamats
2.2. Izvēles nozīme tikumiskajā izaugsmē. Manas svarīgākās tikumiskās vērtības. Izvēle starp labo un ļauno. Mazākā ļaunuma princips. Izvēles mācības.	4 stundas	Zina tikumiskās izvēles kritērijus.	Mācās kritiski domāt un lietot kritērijus vērtību izvēlei. Mācās izprast, ka tikumiskas/netikumiskas rīcības izvēle var balstīties motīvos (kādā sev svarīgā pamudinājumā).	Mācās saskatīt saistību starp savas rīcības izvēli un attiecībām ar apkārtējiem.
2.1. Sava "es" apzināšanās. Manas labās un sliktās īpašības. Mana ideāla kopīgais un atšķirīgais ar mani pašu.	3 stundas	Mācās salīdzināt savas īpašības ar sava tikumiskā ideāla īpašībām.	Mācās kritiski vērtēt sevi. Apzinās savu pašvērtību un pašdisciplīnas nozīmi.	Mācās novērtēt citu cilvēku vērtību un izturēties ar cieņu pret viņiem.
1.2. Tikumisko vērtību praktiskais lietojums. Patiesība(meli). Drosme. Taisnīgums.	4 stundas	Prot saskatīt tikumisko vērtību īstenojumu savā tuvākajā apkārtnē. Izprot taisnīguma vērtību. Izprot darba tikuma vērtību.	Apzinās, ka drosmīga rīcība ir saistīta ar godīgumu. Ir motivēts teikt taisnību (nemelot). Zina, ka nepakļauties negodīgam pamudinājumam ir drosmes pazīme. Ir motivēts rīkoties saskaņā ar tikumiskajām vērtībām.	Prot izvēlēties rīcību atbilstoši tikumiskajām vērtībām saskarsmē. Sāk apzināties, ka patiesība eksistē tad, kad par tiem vienojušies visi sabiedrības locekļi.

* Paredzētajā rezultātā ar trekninājumu atzīmētas tās prasības, kas jau ir sasniedzamas 3. klasi beidzot, vadoties no standarta gala prasībām.

Mācību satura apgūvei izmantojamie mācību līdzekļi un metodes

Mācību metodes

Metode	Skaidrojums	Darbības piemēri	Sasniedzamais rezultāts
Apskats	Skolotājs rosina izzināt situāciju par kādu jautājumu. Skolēni vāc informāciju anketējot, izzinot datus, apkopojot rezultātus.	Skolēni vāc informāciju par dabas aizsardzību. Izzina, kā palīdzēt dabai vai kļaidošiem mājdzīvniekiem.	Mācās sadarboties grupā. Mācās patstāvīgi vākt informāciju. Mācās pieņemt lēmumus.
Āra nodarbības. (metodiskais paņēmieni)	Skolotājs sagatavo jautājumus, uz kuriem skolēni atbildi var rast dabā. Skolēni novēro, veic mērījumus, pieraksta, klasē vai mājās sagatavo pārskatu par paveikto.	Skolēni ar fonendoskopu pavasarī, sulu laikā, klausās, kā kokiem stumbrā pulsē sula. (Īpaši labi to var dzirdēt bērnam.) Pēc tam var paklausīties viens otra sirdi, pulsu.	Skolēni pievērš uzmanību dzīvībai dabai. Izprot dzīvības vienotību dabā. Mācās uztvert un pieņemt dzīvību kā vērtību.
Darbs ar tekstu. Jēgpilna lasīšana	Skolotājs piedāvā tekstus lasīšanai (atbilstoši skolēnu lasīšanas tehnikas apgūves līmenim). Skolēns iepazīstas ar informāciju: veido jautājumus vai analizē, atbild uz jautājumiem – atbilstoši mācību uzdevumam.	Skolotājs piedāvā atsevišķas kartītes vai lapiņas ar vārdiem. Skolēni ievieto dotajā tekstā atbilstošos vārdus, vai no dotajiem vārdiem izvēlas tos, kas atbild uz jautājumu. Piemēram, no dotajiem vārdiem izvēla tos, kuri atbilst jēdzieniem “godīgs/negodīgs”.	Bērni pārdomā jēdzienu nozīmi, iemācās grupēt, mācās apzināties morālās saiknes..
Demonstrēšana	Skolotājs vai skolēns rāda un stāsta pārējiem skolēniem, kā kaut ko dara.	Skolēni aplūko savu apkārtni, pārrunā, kā patīk vide – kas tajā skaists, kārtīgs vai neglīts, nesakārtots. Pēc vajadzības sakārto klasi, apkārtni (savāc papīrus, zarus u. tml.) salīdzina un pārlicinās, kā tagad izskatās apkārtnē.	Praktiski pārlicināt par savu iespēju ietekmēt apkārtni, vidi. Mācās uzturēt kārtību.
Intervija	Skolotājs uzdod skolēniem iztaujāt par noteiktu tematu vienu vai vairākus cilvēkus. Skolēni pēc sarunas apkopo	Skolēni var izjautāt klasesbiedrus, lai iepazītos ar viņiem. Piemēram, jautāt sola biedram, kas viņu iepriecina un kas apbēdina. Var aicināt bērnus	Mācās sadarboties ar klasesbiedriem, komunicēt ar apkārtējiem. Atrod līdzīgo un atšķirīgo ar klasesbiedriem. Aptaaujājot vecākus, uzzina viņu

Metode	Skaidrojums	Darbības piemēri	Sasniedzamais rezultāts
	rezultātus un veido secinājumus.	iztaujāt vecākus – kā viņi atceras savu pirmo skolas dienu; kas iepriecina un/vai apbēdina vecākus.	pieredzi un salīdzina to ar savējo. Mācās iepazīt citu cilvēku izjūtas. Noskaidro sev jēdzienus “prieks”, “bēdas”.
Izpēte (izzināšana)	Skolotājs uzdod izpētīt kādu jautājumu vai problēmu. Skolēni izdomā jautājumus, uz kuriem jāmeklē atbildes, vāc informāciju, izvirza pieņēmumus, pārbauda tos, nosaka iespējamus risinājumus.	Skolotājs uzdod uzdevumu izpētīt, kas varētu iepriecināt māsiņu, brālīti, māmiņu, tuviniekus; kā to varētu izdarīt.	Mācās saskatīt citu cilvēku izjūtas. Skolēni ir motivēti izdarīt secinājumus, pieņemt lēmumu.
Jautājumi	Skolotājs (vai skolēni) mutvārdos vai rakstiski uzdod jautājumus par noteiktu tematu.	Metodi var papildināt ar spēli “Karstais krēsls”. Skolēns nosēžas uz krēsla klases vidū, pārējie bērni uzdod jautājumus par mācīto vielu. Piemēram, izteikt savus uzskatus par morāles normām vai tēmā par prieku – kāpēc cilvēki jokojas? Svarīgi, lai skolotājs sekotu jautājumiem un nepieļautu nekorektus jautājumus. Šādu paņēmienu var izmantot, ja bērns, kurš atbild, labi jūtas klases vidū. Intervija. Viens no skolēniem ir intervētājs, kurš uzdod saviem klasesbiedriem jautājumus un sagaida atbildes.	Metode ir izmantojama vielas nostiprināšanai. Veido saskarsmes prasmes. Māca uzdot jēgpilnus jautājumus, attīsta radošu domāšanu.
Lomu spēle	Skolotājs rakstiski vai mutiski piedāvā skolēniem mācību situācijas aprakstu (to iespējams atveidot lomās). Skolēni iejūtas atveidojamās lomās atbilstoši uzdevumam. Pārējie skolēni var vērot, pierakstīt un vērtēt, lai pēc situācijas izspēlēšanas piedalītos diskusijā.	Skolotājs grupai dot materiālu, kuru bērni dramatizē atbilstoši savai izpratnei – piemēram, fragmentu no A. Linē lugas “Melnās vārnas reportāža” – pēc dramatizēšanas pārrunā ar bērniem darbojošos personu izjūtas. Mācot uzvedības noteikumus, tiek	Mācās atšķirt labu rīcību no sliktas. Mācās prognozēt labas un sliktas rīcības sekas. Mācās dalīties domās, pamatot tās. Apgūst pieklājīgas uzvedības normas.

Metode	Skaidrojums	Darbības piemēri	Sasniedzamais rezultāts
		izspēlētas varbūtējās situācijas – telefona saruna, bibliotēkas vai kafējnīcas apmeklējums, uzvedība pie galda utt.	
Prāta vētra	Skolotājs (vai skolēni) izvirza jautājumu vai problēmu vai iepazīstina ar tematu. Skolēni izsaka iespējamās atbildes, idejas, būtiskus vārdus u. tml., uzmanīgi klausoties, papildinot, bet nekommentējot un nevērtējot citu idejas.	Tēma " Ko nozīmē būt labam? ". Skolotājs uzdod jautājumu par labo un ļauno ikdienas situācijās (tā varētu būt ievada nodarbība).	Mācās ieklausīties citu teiktajā, nepārtraukt otru. Iepazīstas ar tikumiskajām pamatvērtībām.
Problēmu risināšana	Skolotājs vai skolēns formulē problēmu vai jautājumu, uz kuru jārod atbilde. Skolēni precizē problēmjautājumu, izdomā risinājuma plānu, īsteno to, izvērtē rezultātu, vai tas ir uzdotās problēmas atrisinājums un vai problēmu varētu risināt citādāk.	Piemēram, tēma " Saskarsmes vērtība ". Pēc latviešu tautas pasakas "Sērdienīte un mātesmeita" pārstāsta meklē atbildes uz jautājumiem, piemēram, kā tu pats izturies pret citiem, kas tev šķiet svarīgākais cilvēku attiecībās? Meklē problēmas risinājumu – kā iepriecināt, ja otrs ir bēdīgs.	Mācās sagādāt otram prieku, just līdz.
Saruna (mācību dialogs)	Skolotājs vai skolēns uzdod jautājumus un vada sarunu, vadoties no saņemtajām atbildēm. Pārējie skolēni iesaistās sarunā atbilstoši noteikumiem.	Saruna par pienākumu pret tuvāko un atbildību ikdienas situācijās un tā sekām. Piemēram, Dz. Rinkules stāstā par kaķīti. Skolotājs izlasa fragmentu un jautā skolēniem: kā viņi jutās, klausoties stāstiņu? Kas izraisīja skumjās noskaņas? Kāpēc zēna māte lika atstāt kaķīti mežā? Kā vērtējama šāda rīcība? Kāpēc jāuzņemas atbildība?	Ir motivēts izpaust situācijai atbilstošas emocijas. Mācās risināt problēmas, būt līdzjūtīgs un atbildīgs.
Spēles	Skolotājs ir sagatavojis tēmai vai konkrētajai stundai tematiski atbilstošu galda spēli vai kustību spēli	Lai skolēni varētu iepazīties, izmanto kustību rotaļu "Maināmies vietām". Skolēni sēž aplī, spēles vadītājs stāv	Skolēni iegūst pieredzi, kas viņiem ir kopīgs un kas atšķirīgs. Mācās būt godīgi un patiesi.

Metode	Skaidrojums	Darbības piemēri	Sasniedzamais rezultāts
	un iepazīstina ar tās noteikumiem skolēnus. Skolēni iesaistās spēlē. Spēles sagatavošanu pēc skolotāja norādījumiem var veikt arī skolēni.	apļa vidū. Spēles vadītājs sauc: “Mainās vietām tie, kuriem (tiek nosaukta kāda pazīme, kura varētu būt vairākiem bērniem kopēja, piemēram – ir jakas ar pogām, negaršo mannā biežputra, nav izpildīts mājas darbs u. tml.)”. No krēsliem pieceļas bērni, kuriem ir šīs pazīmes, un mainās vietām. Spēles vadītājs cenšas ieņemt kādu no brīvajiem krēsliem. Bez vietas palikušais kļūst par spēles vadītāju.	
Stāstījums (izklāsts, lekcija)	Skolotājs vai skolēns izklāsta kāda temata saturu, tas var būt kādu ideju, viedokļu, faktu, teoriju vai notikumu izklāsts. Skolēni klausās, veido pierakstus atbilstoši uzdotajam uzdevumam, uzdod jautājumus.	Skolotājs stāsta literāro tekstu, izceļot un paskaidrojot galveno, piemēram tematu par godīgumu .	Mācās klausīties, just līdzī. Mācās novērtēt taisnīgu/netaisnīgu situāciju.
Uzdevumu risināšana	Skolotājs vai skolēns izstrādā vai izvēlas vārdiem vai simboliem veidotus situāciju aprakstus. Skolēni, veicot noteiktas darbības, meklē to risinājumu.	Izpilda skolotāja sagatavotas darba lapas – piemēram, izkrāso situāciju, kurā bērns rīkojas pareizi. Bērni veic kopīgu praktisku uzdevumu.	Attīsta sadarbības prasmes.
Vizualizēšana	Skolotājs vai skolēni izmanto vai izveido patstāvīgi dažādus simboliskus uzskates līdzekļus – domu kartes, shēmas, diagrammas, tabulas, plānus, kartes, zīmējumus u.c. (Simboliskie uzskates līdzekļi ir īstenības objektu attēli ar vārdu, simbolu un krāsu palīdzību.)	Ar simbolu palīdzību attēlo emocijas. Uzdevums – uzzīmē klasesbiedra emocijas vai ar krāsu palīdzību uzgleznot svētkus, prieku vai skumjas bailes.	Mācās saskatīt citu cilvēku izjūtas. Mācās izpausties ar tēlu palīdzību.

Metode	Skaidrojums	Darbības piemēri	Sasniedzamais rezultāts
Ieklausīšanās.	Skolēni norimst, aizver acis, apklusť un ieklausās klusumā.	Skolēni iejūtas skolotāja stāstījumā vai ieklausās kādā citā nodarbībā ieklausās dabas skaņās.	Mācās klausīties, norimť, kontrolēt savas izjūtas, saklausīt, izjust dabā neparasto.

Izvēloties mācību metodes, skolotājam jāparedz vairāki faktori. Tie ir:

Jēgpilns konteksts – mācību procesam jābūt jēgpilnam, kas balstīts uz skolēna vajadzībām, interesēm. Skolotājs atbilstoši tām izvēlas tematam un mācību uzdevumiem atbilstošas metodes un tekstu pārrunām.

Drošības sajūta – savstarpējās uzticēšanās, labvēlīgas gaisotnes radīšanai, uzdrīkstēšanās jautāt un izteikties, kā arī mēģināt aizstāvēt savu viedokli.

Izvēles iespējas – skolotājs rada tādu mācību vidi, kurā skolēnam ir iespēja izvēlēties sev visnoderīgāko un nepieciešamāko.

Atgriezeniskā saite – skolotājs stundas nobēigumā organizē pārrunas, kurās noskaidro kā sasniegts stundas mērķis, ko skolēni apguvuši, ko pieņēmuši vai pilnveidojuši sevī.

Pietiekams laiks – skolotājs pedagoģisko procesu organizē pietiekami lēni, bet ne palēnināti, ļaujot skolēnam izdzīvot, pārdzīvot, izteikties un domāt.

Sadarbošanās iespējas – skolotājs rada situācijas, lai skolēniem būtu iespējas uzklaut otrā viedokli, ieklausīties otrā teiktajā, mācīties saklausīt nepateikto, mācīties veidot diskusiju un debatēt.

Meistarība – mācīšanās paraduma veidošana, kas attiecas uz visu, ko skolēns dara, jaunu, radošu ideju apgūšana, prasme patstāvīgi pielietot jauniegūto ikdienas situācijās.

Mācību līdzekļi un daļliteratūra

1. Baltvilks J., Rakeviča I., Sūniņa V. Lasīsim ar prieku. – R.: Jumava, 1999.
2. Es mācos mīlēt. Autoru kolektīvs. . – R.: RaKa, 1997.
3. Kams F. Domājāmie stāsti 1. grāmata. – Lielvārds, 1997
4. Lange E., Birzgale E. Ar zelta saulespuķi rokā. – R.: Apgāds Krauklītis 1996
5. Latviešu tautasdziesmas par darba tikumu un ģimenes savstarpējām attiecībām

6. Leitāne N. Mācāmies lasīt. – R.: RaKa, 1999 (krievu val.)
7. Lingrēne A. Lennebergas Emīls. – R.: Liesma, 1989
8. Paegle Dz. Vārds. Lasāmā grāmata 2. klasei. – R.: Zvaigzne ABC, 1997.
9. Raits E., Široņina L. ABVGdeika. Lasāmā grāmata 1. klasei. – R.: Zvaigzne ABC (krievu val.)
10. Skalbe K. Ķaķīša dzirnavas. – R.: Atēna, 2000.
11. Staune I. Ievads kristīgajā ētikā. – R.: RaKa, 1998.
12. Sūniņa V. Mācīsimies strādāt ar prieku 1. klasei. – R.: Jumava. 2003.

Mācību sasniegumu vērtēšanas formas un metodiskie paņēmieni

Skolēna mācību sasniegumi jāvērtē daudzpusīgi un objektīvi, lai realizētu:

- prasību atklātības un skaidrības principu, kontrolējot mācību priekšmeta standartā noteikto obligātā mācību satura apguves pamatprasību apguvi;
- pozitīvo sasniegumu summēšanas principu, reģistrējot pozitīvos sasniegumus visos mācību sasniegumu vērtēšanas līmeņos – zināšanu iegaumēšanas un sapratnes, to lietošanas un patstāvīgas produktīvas darbības līmenī;
- vērtējuma atbilstības principu, dodot skolēnam iespēju apliecināt savas zināšanas un prasmes visiem mācību sasniegumu vērtēšanas līmeņiem atbilstošos uzdevumos, jautājumos, piemēros un situācijās;
- vērtējuma noteikšanai izmantoto veidu dažādības principu, izmantojot pārbaudes rakstos, mutvārdos un kombinēti, individuālo un grupas sasniegumu vērtēšanu un dažādus pārbaudes darbus (piemēram, diagnosticējošie darbi, kontroldarbi, praktiskie darbi, projektu darbi, ieskaites, eksāmeni);
- vērtēšanas regularitātes principu, lai skolēnu un viņa vecākus informētu par iegūtajām zināšanām, apgūtajām prasmēm un mācību sasniegumu attīstības dinamiku;
- vērtējuma obligātuma principu, izvirzot prasību, lai skolēns iesaistītos mācību procesā un iegūtu savām spējām atbilstošu vērtējumu.

Vērtētājs var būt: pats skolēns, klasesbiedri, skolotājs (iekšējā vērtēšana); skolas administrācija, vecāki, eksperti, valsts un pašvaldības institūcijas (ārējā vērtēšana).

Vērtēšana ir mācību procesa sastāvdaļa, tāpēc veicama visā mācību laikā, izvēloties piemērotāko vērtēšanas vietu mācību procesā, vērtēšanas mērķi, vērtēšanas metodisko paņēmieni, vērtējuma atspoguļošanas veidu (*skat. tabulu*).

Vērtēšanas forma		Vērtēšanas metodiskie paņēmieni	Piemēri	Vērtējuma atspoguļošanas kārtība
Pēc vietas mācību procesā	Pēc mērķa			
Ievadvērtēšana Notiek pirms mācību sākuma. Dod informāciju par skolēnu sagatavotības līmeni, uzsākot tēmu, kursu u. tml.	Diagnosticējošā vērtēšana: sākotnējā rezultāta konstatēšana mācību procesa, tēmas apguves uzsākšanai; skolēnu motivēšana aktīvam mācību darbam; skolēna un skolotāja sadarbības formu saskaņošana, mācību mērķu un uzdevumu precizēšana.	Jautājumi	Pirms jauna temata vizualizē aktuālo tematu ar kādu piemēru, rosinot jautājumu uzdošanu. Noskaidro skolēnu zināšanas un izpratnes pakāpi, emocionālo pieredzi noteiktos jautājumos.	Aprakstoši
		Prāta vētra	Vērtē prasmī apzināties savas emocijas, izteikt vārdos savas jūtas un pārdzīvojumus. Piemēram, pirms jauna temata: Kas jādara, lai sadraudzētos, kas var sagādāt prieku, kāpēc? Kādas īpašības tu vēlētos redzēt savā draugā? Kāds tu pats esi draugs?	
		Saruna (mācību dialogs)	Vērtē prasmī uzklaut otru, un vērtē prasmī vienoties Vērtē vai skolēns spēj būt tolerants pret citu izteikumiem, viedokli. Piemēram: Kā es jūtos skolā? Kāpēc es tā jūtos? Kā tu jūties klasē?	
Kārtējā vērtēšana Notiek mācību laikā. Ir operatīva un motivējoša atgriezeniskā saite par mācību procesu.	Formatīvā vērtēšana: skolēnu sasniegumu konstatēšana ar nolūku tos uzlabot; mācību procesa norises, mācību mērķa, izmantoto mācību metožu atbilstības kontrole un saskaņošana;	Pašvērtēšana	Skolēns pats vērtē savus sasniegumus gan morālā izaugsmē, gan padarītajā Pieraksta pašvērtējuma lapā (vienā pusē īpašību, otrā – vai prot ar to rīkoties) vai arī mācās uzdot pašvērtējošus jautājumus.	Neformāls mutvārdu vērtējums
		Jautājumu uzdošana (tests, krustvārdu mīkla, vārdu režģis)	Vērtē zināšanas par noteiktām tēmām. Vērtē jēdzienu lietošanas prasmi.	
		Piemēru (teksta) analīze	Vērtē prasmī pārstāstīt informāciju par kādu notikumu. Vērtē zināšanas un prasmju pareizu virzību, konstatējot stiprās un vājās puses.	

Vērtēšanas forma		Vērtēšanas metodiskie paņēmieni	Piemēri	Vērtējuma atspoguļošanas kārtība
Pēc vietas mācību procesā	Pēc mērķa			
	skolēna objektīva pašvērtējuma un atbildības veicināšana.	Dubultā dienasgrāmata	Vērtē prasmi vai skolēns izpratis tekstu, vai tiek nodrošināta atgriezeniskā saite, atklājot skolēna personisko pieredzi un pārdzīvojumu. Piemēram: Kas stāsta šo stāstu? Kurš stāsta varonis patika vislabāk, kāpēc? Ar kādām tikumiskām/netikumiskām īpašībām bija apveltīts stāsta varonis, utt.	
Nobeiguma vērtēšana Notiek mācību tēmas vai kursa beigās. Nosaka, kā īstenotas mācību priekšmeta standarta prasības.	Summatīvā vērtēšana: skolēnu zināšanu un prasmju apguves līmeņa konstatēšana, beidzot tēmu, mācību gadu, kursu.	Intervija	Vērtē, kā skolēns prot uzdot jautājumus, cik tie ir jēgpilni.	Aprakstoši
		Insert	Vērtē skolēna rūpību teksta lasīšanā un atlasē, spējas izdarīt secinājumus, spēju saskatīt būtisko.	
		Darba mape	Vērtē gada laikā secīgi un jēgpilni savāktos un apkopotos materiālus. Vērtē doto nosacījumu izpildi.	
		Vizualizēšana	Vērtē prasmi sakārtot attēlus vai tekstu pēc noteiktas loģikas vai secības.	

Izvēloties pārbažu saturu, ieteicams kombinēt formālās pārbaudes metodes (pārbaudes darbi rakstos) un autentiskās metodes, kurās nozīmīga vieta atvēlēta skolēna praktiskajam sniegunam (priekšnesumam), tādējādi nodrošinot gan apgūtā mācību satura kontroli, gan sasniegto mācību mērķu un uzdevumu konstatāciju. Uz mācību satura kontroli biežāk orientēta ievadvērtēšana un kārtējā vērtēšana; nobeiguma vērtēšanā jāakcentē mācību mērķu un uzdevumu pārbaude.

Skolotājs savus veidotos pārbaudes darbus pārsvarā vērtē kritēriāli (vērtēšanas kritērijus nosaka skolotājs pats atkarībā no mācību priekšmeta satura un mācību procesa organizācijas vai saskaņā ar izglītības iestādes izstrādāto izglītības programmu).

ĒTIKA 1.–3. KLASEI

Mācību priekšmeta programmas paraugs

Atbildīgā par izdevumu – S. Austruma

Mācību priekšmetu programmas paraugu

aizliegts izmantot komercdarbībai!

© Izglītības satura un eksaminācijas centrs

Rīga

2005

Ar labojumiem 2010.gada septembrī